

[Vanggaard.]

ment det —, og derved synes jeg, han noget stærkt har lagt for Dagen, at han ønsker Skridt for Skridt at trænge det gejstlige Tilsyn tilbage, et Ønske, som Befolkningen i Almindelighed sikkert ikke deler.

Hans Pinstrup: Det er naturligt, at et saa vigtigt Spørgsmaal, som Tilsynet med Børneundervisningen er, giver Anledning til Debat, men det er ikke naturligt, at denne Debat, i den Grad som Tilfældet har været under Lovforslagets Behandling her i Tinget, drejer sig om Partistandpunkter, og at den væsentlig føres mellem Lærere indbyrdes, bistaaet af en enkelt Professor og en Præst. En ny Skoletilsynslov kan og bør ikke være noget Partispørgsmaal, i hvert Fald ikke noget snævert Partispørgsmaal, eller et Lærer- og Præstespørgsmaal, men er i første Række et Forældrespørgsmaal, og Maalet for en saadan Tilsynslov bør være at knytte Forældre og Skole nærmere sammen. I Skoletidsskrifter fra omkring 1840 findes adskillige Indlæg fra Lærere og Præster, der stærkt beklager sig over, at Skole og Hjem adskilles, fordi, som de anfører, Skolen i Kraft af den bestaaende Lovgivning tilbageviste Forældrenes Bistand, Skolen gav sig ud for at kunne præstere alt, og Forældrene stolede derpaa, man forflygtigede Forældrenes og Hjemmenes Ansvar til Skade for saavel Skolen som Børnene.

I det foreliggende Lovforslag, der rummer adskilligt, som jeg personlig ikke er glad for, er der dog, hvad jeg hilser med Glæde, gjort et Forsøg paa at knytte Forældre og Skole nærmere sammen gennem Adgangen til at vælge Forældreråad i hvert Skoledistrikt. Jeg kunde have ønsket, at Adgangen til at vælge disse Forældreråad var givet uden de i Lovforslaget fastsatte Betingelser, men jeg føler mig overbevist om, at naar Befolkningen først bliver kendt med den Ret, der her gives Forældrene, vil man i vid Udstrækning benytte sig af den direkte Indflydelse, man her faar paa Skolens Arbejdsomraade, Kaldelse af Lærer m. m. Jeg betragter dette Afsnit som et af Lovforslagets Lyspunkter, fordi det derigennem anerkendes, at Ansvaret for Børnene bør lægges der, hvor det rettelig hører hjemme: hos Forældrene, og ikke hos Staten, og fordi det skaber Mulighed for et nærmere Samarbejde mellem Skolen og Hjemmene, giver Forældrene en naturlig Ret og et naturligt Ansvar, saa sandt som Forældrene er nærmere til Børnene end Staten og Samfundet. Og det skal nok vise sig, at i samme Grad som man lægger Ansvaret, hvor det naturligt hø-

rer hjemme, hos Forældrene, i Hjemmene, styrker og udvikler man disses Ansvarsfølelse og skaber et bedre og nærmere Forhold mellem Skole og Hjem, det, som Skolefolk, Lærere og Præster i 1840 og op igennem Tiderne har savnet og beklaget ikke fandtes. Gennem en Udvidelse af Forældrenes Indflydelse og dermed følgende Ansvar gaar Vejen til godt Samarbejde mellem Skole og Hjem.

I Lovforslagets Afsnit C om Tilsynet med de private Skoler har man givet Fri-skolekredsene Ret til selv at bestemme, hvordan en saadan Skole skal styres og det stedlige Tilsyn føres. Det, der her er naaet, maa hilses med stor Tilfredshed, særlig naar man tænker paa, hvorledes Lovforslaget saa ud, da det blev forelagt i Fjor. Jeg hilser med Glæde det, Venstre her har opnaaet i Retning af Frihed paa Skolens Omraade og Anerkendelse af Forældrenes naturlige Ret til selv eller i Forening med andre at paatage sig deres Børns Undervisning, det være sig af religiøse eller af andre Grunde. Jeg deler ganske det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødts Udtalelser om, at Forældrene ikke skal tvinges til at lade deres Børn undervise, hvor de ikke vil have dem undervist, og af dem, de ikke vil have dem undervist af, og at Skolepengene bør følge Barnet, og det skulde glæde mig, om hans Parti for Alvor vilde gaa ind for dette. Af alle Overgreb forekommer Overgreb paa det aandelige Omraade mig det brutaleste; derfor hilser jeg den Sikring imod Overgreb paa dette Omraade, som Loven giver, med stor Tilfredshed. Et gammelt Krav rejst af vestjydske Bønder i Viborg Stænderforsamling i 1834 er dermed sket Fyldest.

De Afsnit af Lovforslaget, jeg her har nævnt, bidrager til at knytte Skole og Hjem nærmere sammen. Derimod er jeg ikke sikker paa, at Amtsskolekonsulenten vil gøre dette. Disse Amtsskolekonsulenter skyldes intet Ønske fra Befolkningens Side, men derimod fra Lærernes. Det bliver sikkert et Spørgsmaal, om det gennemgaaende forstaaende og interesserede Tilsyn, som Præsterne gennem Aarene har udøvet, vil blive udøvet bedre af Amtsskolekonsulenten. Kan hændt, at Lærerne herigennem er med til at hente Ris til deres egen Bag. Der gives jo Amtsskolekonsulenten en meget stor Indydelse, og han kan af Skoledirektionen dirigeres rundt i alle Amtets Skoler. Derved forflygtiges i nogen Grad de stedlige Skolemyndigheders Ansvar, og Konsulenten bliver mere en Inspektør end en Raadgiver. Og er Amtsskolekonsulenten for teoretisk indstillet, er der Fare for, at han kan virke som en Hindring for en Lærers